

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Eralp Özgen'in
12.05.2001 Günü Diyarbakır'da Yaptığı
26.Genel Kurul Toplantısını Açış Konuşması

26.Olağan Genel Kurulumuzun değerli delegeleri, Sayın Baro Başkanlarımız, Sayın Konuklar, yazılı ve görsel basınımızın Sayın mensupları hepinizi saygı ile selamlıyor, Genel Kurul çalışmalarımızın başarılı geçmesini diliyorum.

Mayıs 1999 tarihinde Denizli'de yapılan 25.Genel Kurulumuzun aldığı karar sonucu, bugün 26.Olağan Genel Kurulumuzu yapmak üzere güzel ilimiz Diyarbakır'da bir araya geldik Bu Genel Kurulumuzun hazırlıklarını büyük bir özveri ve gayretli çalışmaları ile tamamlayarak bizleri konuk eden Diyarbakır Barosu'nun değerli Başkanı Mustafa Özer ile Diyarbakır Barosunun tüm kurullarının üyelerine, Birlik delegelerine ve bu Genel Kurul'un hazırlanmasında emeği geçen tüm meslektaşlarımıza ve tüm kurum ve kuruluşlara Türkiye Barolar Birliği adına teşekkür ederim. Geçen dönem içinde yitirdiğimiz tüm meslektaşlarımızı da huzurlarınızda saygı ile anıyorum.

Değerli meslektaşlarım,

Bugün başlayan Genel Kurulumuz seçimli bir Genel Kurul olduğu için, sizlerin konuşmaları sadece bugün yapılabilecektir. Önemli olan Genel Kurulumuz'da sizlerin konuşması, eleştirileri yapması ve böylece yeni seçilecek Birlik Yönetimine ışık tutmasıdır. Bu nedenle konuşmamı kısa tutacak, sadece paragraf başlıklarına değinmekle yetineceğim.

Konuşmama, hepimizi mutlu kılan yeni yasa değişikliğimizle başlamak istiyorum. Yeni yasamız, Birliğimiz komisyonunun, görüşlerini bildiren Barolarımızın ileri sürdükleri hususları da dikkate alarak hazırladığı ve Kütahya Milletvekili ve Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Emin Karaa'nın yasa teklifi olarak verdiği metni esas alan bir yasadır. Bu yasa tasarısı ve önerilerinin gerek Adalet Komisyonun'da, gerek Genel Kurul'da görüşülmesi sırasında, Meclis'deki siyasi partilerimizin liderleri ve yetkilileri ile yaptığımız temaslardan sonucu, bütün Siyasi Partilerimiz tarafından desteklenmiştir. Bu Siyasi Partilerimize ve tüm milletvekillerimize, başta Sayın Emin Karaa olmak üzere, hepinizin huzurunda gönülden teşekkür ediyorum.

Bu konuşma metnim baskıya verildiği tarihte yasamız Sayın Cumhurbaşkanı tarafından henüz onaylanmamıştı. Dileğimiz Sayın Cumhurbaşkanımızın yasamızı onaylayarak Genel Kurul toplantısından önce yürürlüğe girmesini sağlamasıdır.

Cumhurbaşkanımız tarafından onaylanmasını beklediğimiz yeni yasamızın neler getirdiğini uzun uzadıya anlatmayacağım. Esasen içeriğini büyük

çoğunluğunuz gayet iyi bilmekte. Sadece bir iki noktayı vurgulamakla yetineceğim. Herşeyden önce yeni yasamız yargının “sav,savunma ve karar” olmak üzere üç ögeden oluştuğunu kabul etmektedir. Yeni Yasanın 1.maddesinde savunmanın yargının kurucu unsuru olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Barolar ve Barolar Birliği üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayeti önemli ölçüde kaldırılmıştır. Meslektaşlarımıza şirketleşme olanağı getirmiştir. Çoğu kez meslektaşlarımız için büyük sorun olan, avukat kimliklerinin bazı kurum ve kuruluşlarda kabul edilmemesinin önüne geçilmiş, avukat kimliklerinin resmi belge niteliğinde olduğu belirtilmiştir. Sermayesi 25 milyon üzerinde olan anonim şirketler ile üye sayısı yüz ve yüzün üzerinde olan yapı kooperatiflerine sözleşmeli avukat tutma zorunluluğu getirilmiştir. Avukatlara karşı tarafı uzlaşmaya davet etme ve uzlaşılması halinde tutulacak tutanağın ilam hükmünde olacağı kabul edilmiştir. Yeni yasa Baro Başkanlarımızın, Genel Kurul’un doğal delegeleri olmalarını kabul etmiştir. Avukatlık Yasasının 58.maddesinde yapılan değişiklik ile avukatların yazıhane ve konutlarının yargıç kararı ile ve sadece kararda belirtilen olayla ilgili olarak; Cumhuriyet Savcısı denetiminde ve bizim açımızdan son derece önemli olarak “baro temsilcisinin katılımı” ile aranabileceği hükmü getirilmiştir. Ayrıca aynı maddede “Ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri dışında avukatın üstü aranamaz” hükmü yer almaktadır. Böylece meşhur üçlü protokolün, meslektaşlarımızın haklı şikayetlerine neden olan üst arama hükümleri yasa ile yasaklanmıştır.

Ayrıca yeni yasa Barolara ve Türkiye Barolar Birliği’ne hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını

savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak görevini vermiştir. Böylece Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği bu konularda daha etkin mücadele edebilme olanağına kavuşmuş ve insan haklarına aykırılıklar aleyhine açılacak davalara müdahil olarak katılabilmek hakkını kazanmıştır.

Huzurunuzda bu konuşmayı yaparken çağdaş hükümler getiren ve büyük gereksinim duyduğumuz yasanın Sayın Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiş olmasını gönülden diliyorum.

Böylece meslektaşlarımız hakları olan eskiye oranla daha çağdaş bir yasaya kavuşmuşlardır. Yasanın mükemmel olduğu iddiasında değiliz. Hatalı, eksik hükümler bulunabilir. Ancak artık, ufak tefek değişikliklerle düzelebilecek bir temel metne sahibiz. Yeni yasanın tüm meslektaşlarımız için yararlı olmasını diliyorum; ilk taslak çalışmalarından itibaren bu yasanın oluşmasında emeği geçen tüm meslektaşlarımıza huzurunuzda teşekkür ediyorum.

1999 yılında Denizli’de yaptığımız ve rahatsızlığım nedeni ile katılamamaktan büyük üzüntü duyduğum Olağan Genel Kurulumuzdan günümüze kadar geçen iki yıllık süre içindeki faaliyet ve çalışmalarımız, yaptığımız kamuoyu duyuruları ve basın açıklamaları ile önemli genelgelerimiz ve Komisyon raporları, Yönetim Kurulumuzun faaliyet raporunda yer almış ve bu rapor bastırılarak sizlere gönderilmiştir. Bu iki yıllık süre içinde Birliğimizin Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurullarında görev yapan üyelerimiz ve ayrıca kurmuş

olduğumuz çeşitli komisyonlarda görev alan meslektaşlarımız çok büyük bir özveri ile çalışmışlardır. Bu çalışmalar ve etkinliklerdir ki, Birliğimizin kamuoyundaki güvenini ve değerini pekiştirmiştir. Keza Denizli’de toplanan Genel Kurulumuzdan bugüne kadar görev yapan Baro Başkanlarımız ile yaptığımız toplantılar hep büyük bir olgunluk içinde geçmiş ve Sayın Başkanlarımız önerileri ile bizlerin daha etkin çalışmamızı sağlamışlardır.

İçinde bulunduğumuz yılın Ocak ayında hepinizin bildiği gibi, Yönetim Kurulumuz düzenlediği “Uluslararası Anayasa Hukuku Kurultay”ını gerçekleştirmiştir. Bu kurultayımız gerçekten çok başarılı geçmiştir. Salonda dinleyici sayısı hiç azalmamış, hukukçularımız ve ilgi duyan vatandaşlarımız tarafından ilgiyle izlenmiştir. Bu kurultaydan elde edilen veriler ışığında yepyeni bir Anayasa taslağı hazırlamak üzere çoğunluğu öğretim üyelerinden oluşan iki ayrı komisyon kurduk. Komisyonlardan birisi Ankara’da, diğeri İstanbul’da çalışmaktadır. Bu komisyonların daha sonra bir araya gelerek hazırlayacağı taslak Birlik yönetiminden geçtikten sonra kamuoyunun tartışmasına ve değerlendirmesine açılacaktır.

Denizli’de toplanan Genel Kurulumuzdan bugüne, yargının ve ülkenin sorunları büyük ölçüde aynen devam etmektedir.

Yargı bağımsızlığı tam olarak hala sağlanamamıştır. Ülkemizin büyük gereksinim duyduğu

yargı reformu hala gerçekleştirilmemiştir. Yargı bağımsızlığı konusunda devlet yetkililerimiz konuşmalarına çok dikkat etmelidirler. Ne yazık ki, bazı yetkililer yargıya müdahale anlamına gelebilecek, onu etkileme amacı güden beyanlarda bulunmaktadırlar. Bu beyanları hoşgörü ile karşılamaya olanak yoktur. Bu tür beyanlar Anayasamızın 138.maddesine aykırıdır. Unutmamalıyız ki, Büyük Atatürk'ün dediği gibi "Yargısı bağımsız olmayan bir devletin kendi bağımsızlığı tartışılır." Adalet Bakanlığı'na bütçeden ayrılan pay her yıl arttırılmak gerekirken tam tersine her yıl biraz daha azaltılmıştır. Bunun sonucu mahkeme başına düşen dava sayısını azaltmak ve böylece davaların daha kısa sürede sonuçlanmasını sağlamak amacı ile yeni kadrolar alınarak yeni mahkemeler kurulması olanağı sağlanamamıştır. Bu ise çeşitli mafya mensuplarının yargının işlerine el atabilmeleri sonucunu doğurmuştur.

Meslektaşlarımızın ekonomik durumları açısından önemli bir değişiklik geçen yılın sonlarında kabul edilen Hayat standardı esasına dayanan peşin vergi uygulamasıdır. 1998 yılında vergi adaletine aykırı olduğu için kaldırılan bu uygulamanın yeniden yürürlüğe konması son derece yanlıştır. "Baş vergisi" niteliğinde olan bu vergi Anayasamızın mali güce göre vergi ödemeyi esas olan 73.maddesi ile, eşitliği öngören 10.maddesine aykırıdır. Bu yasaya dayanılarak çıkarılan Maliye Bakanlığı tebliğleri aleyhine Danıştay'da dava açtık ve söz konusu tebliğlerin dayanağı olan yasanın Anayasa'ya aykırılığını vurguladık. Bu dava dilekçeniz ve konu ile ilgili ayrıntılı açıklama Yönetim Kurulu faaliyet raporunda yer almıştır.

Türkiye Barolar Birliği, kuruldukları gündən beri Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı olmuş, bunların birer uzmanlık mahkemesi olmayıp, birer özel mahkeme oldukları düşüncesini kamuoyuna açıklamıştır. Son zamanlarda adli mahkemelerimizin görevi alanına giren bazı suçlar, hep Devlet Güvenlik Mahkemeleri görevine alınmakta, bu mahkemelerin görev sahası hukuka, doğal yargıç ilkesine aykırı olarak genişletilmektedir. Ayrıca 1992 yılında Ceza Muhakemeleri Usulü Yasamızda yapılan, oldukça demokratik olan ve savunma hakkını güvence altına alan hükümlerin bir kısmı, bu mahkemelerde uygulanmamaktadır. Bu büyük bir hukuki çarpıklıktır. Mahkemesine göre değişik yasa hükümlerinin uygulanması, yeryüzünde hiç rastlanmamış, hukuk dışı bir uygulamadır. Bu çarpıklığın bir an evvel düzeltilmesi gerekir.

Birliğimiz ölüm cezasının da her zaman karşısında olmuştur. Ölüm cezasının daha fazla süre geçirilmeden ilga edilmesi ve böylece ülkemizin bu insanlık dışı cezayı hala muhafaza eden tek Avrupa ülkesi olma ayıbından kurtarılması gerektiğine inanıyoruz.

Uzun yıllar ülkemizin en büyük sorunu, terör olmuştur. Şu anda bulunduğumuz Diyarbakır ilimiz bu terörden büyük ızdırab yaşayan bir ilimizdir. Bu terör nedeni ile on binlerle ifade edilen şehit verdik. Bu şehitlerimizin aziz hatıraları önünde saygı ile eğiliyor ve ülke bütünlüğünü korumak için canlarını feda eden bu şehitlerimizi içten sevgi ve saygılarımızla anıyoruz. Son olarak terör Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ın

maddi varlığını yok etti. Bu tüm ülkede büyük üzüntü doğurdu. Ancak terör bu değerli emniyet mensubumuzun sadece maddi varlığına son verebildi. Onun Diyarbakır'da oturan vatandaşlarımızın sorunlarına yaklaşımını, bu vatandaşlarımızla bütünleşmesini, yani manevi varlığını yok edemedi. Aynı davranışları bundan sonraki görevlilerden de bekliyoruz.

Sayın meslektaşlarım,

Uzun zamandır ülkemizin gündeminde yer alan bir sorun da, (F) tipi cezaevleri ve bu nedenle yapılan ölüm oruçlarıdır. Sayın Adalet Bakanı, Birlik Başkanlık Divanı olarak yaptığımız ziyarette, Terörle Mücadele Yasası'nın 16.maddesinde öngörülen tecridi kaldıracak değişiklik yapılmadan, Cezaevi İzleme Kurulları ve İnfaz Yargıçlığı yasaları çıkarılmadan (F) tipi cezaevlerinin açılmayacağını ifade etmişti ve talebimiz üzerine bunu kamuoyuna da açıklamıştı. Bu açıklamasında Sayın Bakan, başta birliğimiz olmak üzere bazı sivil toplum örgütleri ile toplantılar yaparak iyileştirmeleri görüşeceğini bildirmişti. Ancak bilindiği üzere, söz konusu yasalar çıkmadan (F) tipi cezaevleri açılmıştır. Aradan beş aya yakın bir süre geçtikten sonra Terörle Mücadele Yasası'nın 16.maddesini değiştiren yasa Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir. Bu tasarı henüz taslak halinde iken Birliğimiz görüşü sorulmuş ve biz de taslaktaki bazı hükümlere karşı çıkmış idik. 5 Mayıs 2001 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan değişikliğin büyük aksaklıklar taşıdığı inancındayız. Ama herşeye rağmen bu bir adımdır. İnfaz yargıçlığı ve İzleme Komisyonları yasa tasarıları da Meclis Adalet

Komisyonu'nda görüşülerek kabul edilmiş ve Genel Kurul'a inmiştir. Ama ne yazık ki, içeriklerinin son aldığı şekil hakkında bir bilgimiz yoktur. Birliğimiz cezaevlerinde tecridi kaldıran, insan haklarına uyumu tam olarak sağlayan bir infaz rejiminin uygulanmasını hep savunmuştur. Bu hususlar gerçekleştiğinde, en kutsal hak olan yaşam hakkını ortadan kaldıran ölüm oruçlarının son bulmasını ve bu ölüm oruçlarını teşvik ve tahrik edenlerin bu davranışlarından vazgeçmelerini diliyoruz.

Ülkemiz Kasım ve Şubat aylarında iki ekonomik kriz geçirmiştir. Bu krizlerin temelinde, ülkemizdeki gelir dağılımındaki dengesizlik ile kamu ve banka kaynaklarının soyulması geldiğine inanıyoruz. Bu nedenle ekonomimizin düzlüğe çıkabilmesi için mutlaka gelir dağılımındaki çarpıklığın giderilmesi ve kamu kaynakları ile bankaları soyanların mutlaka cezalarını çekmeleri ve böylece cezanın etkinliğini sağlayacak bir örnek teşkil etmeleri gerektiğine inanıyoruz. Unutulmamalıdır ki, soygunların bedelini dürüst vatandaşlarımız vergileri ile ödemek durumunda bırakılmaktadırlar. Bu nedenle temiz toplum özlemimizi yeniden dile getiriyorum.

Değerli meslektaşlarım,

Sizlere dağıtılmış bulunan Yönetim Kurulu faaliyet raporunda, çalışmalarımızın mükemmel olmadığını belirttik Konuşmanın başında da, sizlerin eleştirilerinin yeni yönetime ışık tutacağını vurguladım. Eleştiri haklı yapıldığı ve karşı tarafı yanlışlarından kurtardığı ölçüde yararlı olur. Kabul etmemize olanak

olmayan ve son derece haksız olduğuna inandığım iki eleştiriden burada söz etmek istiyorum. Bazı konuşma ve yazılarda, Birliğimizin bir siyasi parti yandaşı ve bir Baronun mütemmim cüzü olduğu ileri sürülmüştür. Şunu önemle vurgulamak ve açıklamak isterim ki, yönetimimiz hiçbir siyasi partinin yandaşı olmamış; her siyasi partiye eşit uzaklıkta olmuştur. Raporumuzda belirttiğimiz üzere Birliğimiz üniter devletin, hukukun üstünlüğünü öngören hukuk devleti ve laiklik ilkesinin korunması gereğini savunmuş kendisini Atatürk ilkeleri ve devrimi ile bağlı saymıştır. Eğer herhangi bir siyasi parti aynı ilkeler kapsamında açıklamalar ve çalışmalar yapmış ise, bu konularda ortaya çıkan paralellik, bizim onun yandaşı olduğumuz anlamını taşımaz. Birliğimizin kurulduğu günden beri çizgisini değiştirmeden inandığı bu ilkelere herhangi bir siyasi parti yaklaşmışsa, bizim ona değil, onun bize yaklaştığı anlamını taşır.

Birlik yönetimimiz, hiç bir Baronun mütemmim cüzü olmamış, bütün Barolarımıza ve meslektaşlarımıza aynı hizmeti vermenin gayreti içinde olmuştur. Hiçbir zaman şu veya bu Baro ayrımı yapılmamış; görevler ve ilkeler esas alınmıştır. Eğer bu itham, şimdiye kadar Birlik Başkanları'nın Ankara Barosu üyeleri arasından seçilmesi nedeniyle yapılıyorsa, bunu eski seçimleri yapan çok sayın delege meslektaşlarımıza yapılmış büyük bir haksızlık sayarız. Bütün çalışmalarımızda tüm Barolarımızın ve hangi Baro mensubu olduğuna bakmaksızın tüm meslektaşlarımızın sorunlarını çözmeye çalıştık. Tekrar söylüyorum, Birlik Yönetimimiz hiçbir baronun mütemmim cüzü olmamıştır. Bu ithamı şiddetle reddediyorum.

Değerli meslektaşlarım,

Konuşmamın başında da belirttiğim üzere, esas olan sizlerin konuşmaları, yeni yönetimin çalışmalarına ışık tutmanızdır. Bu nedenle vaktinizi daha fazla almadan sözlerime burada son veriyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.